

Carles Sastre, pres de Terra Lliure a Lleida II

“No hi ha altra via cap a la independència que la democràtica”

Els darrers mesos, els presos independentistes catalans han estat centre d'atenció: dissolució de Terra Lliure, indult, trasllat, judicis,... Però poques vegades han exposat la seva opinió als mitjans de comunicació. Carles Sastre ens parla dels últims esdeveniments, en primera persona.

Aviat farà set anys que està empresonat. Però anteriorment ja ho havia estat: Carles Sastre, com la resta de presos catalans, no va ser amnistiats l'any 77. Tanmateix, va poder escapar i es va refugiar a Catalunya Nord. El gener del 85 va tornar a ser detingut i ara compleix dues condemnes que sumen 48 anys. Té el privilegi de ser l'únic pres independentista que està a Catalunya i EL TEMPS ha parlat amb ell.

—*¿Quina és la situació dels presos independentistes en aquests moments?*

—Es evident que és una situació dolenta. De fa uns mesos, les condicions de vida a la presó han canviat, no aquí, però sí a Alcalá Meco. Ara hi ha més restricció pel que fa a les comunicacions, es retornen cartes al remitent dient que el destinatari no existeix, s'aplica una política de dispersió entre els presos, etc.

—*¿I a què és degut aquest canvi?*

—El projecte d'ERC s'està utilitzant per pressionar. Però això no vol dir que ERC faci el joc a ningú de manera conscient, sinó que confor el pragmatisme amb l'oportunisme tàctic. Del recent debat polític, només li interessa la rendibilitat a curt termini i l'efecte propagandístic. La situació real de les presons i la política penitenciària no s'han tingut gens en compte, amb la qual cosa s'ha afegit un nou factor de pressió i de divisió entre els presoners. Àngel Colom va dir: "Terra Lliure ha fet un gest democràtic, ara li toca al govern de fer-ne un altre". Però les coses no van així, el pragmatisme es basa en l'anàlisi objectiva dels fets i en una certa capacitat de negociació. Si no hi ha contrapartides...

—*Respecte al possible indult de què parlava Colom, ¿quina mena de contactes heu tingut?*

—No n'hi ha hagut. Aquí no ha dit ningú res de res perquè nosaltres no comptem en absolut. Aquest possible indult és una jugada propagandística, no és ni una proposta. ¿On és el programa? ¿On són els plantejaments?

—*Però una delegació d'ERC ha visitat les presons de Madrid. ¿No són aquests els primers passos?*

—No tinc informació directa d'aquestes visites, però n'he vist tantes que no n'espero gaire. No són contactes seriosos.

—*¿I és més seriós reclamar una amnistia política sense renunciar a res?*

—Jo encara estic pendent de l'amnistia del 77. Malgrat tot, penso que una campanya d'aquestes característiques fóra útil, no tant per aconseguir l'amnistia mateixa, sinó perquè serviria d'aglutinant d'alguns sectors de l'independentisme que en aquests moments estan dispersos i desorientats.

—*¿I com veus el trasllat a Catalunya?*

—Home, millor que l'amnistia. Tot i això, també s'utilitza com a element de pressió: ¿voleu trasllats? D'acord, pugeu al carro d'ERC. ¿No hi pugeu? No tindreu trasllats. Les negociacions són en aquests termes. El que passa és que aquí hi ha dos factors: d'una banda, el PSOE, que potencia ERC per traure vots a Convergència. I de l'altra, Convergència, que en un principi tindria una certa connivència amb l'operació en la mesura que ajuda a desactivar un tipus d'independentisme, però que quan veu que pot perdre vots es tira enre. Els trasllats són possibles en un context electoral.

—*¿Veus factible un col·lectiu unitari de presos amb vista a aquests processos?*

—Jo estic a favor d'un col·lectiu de presos i crec que és factible, però no segons les teories sinó justament als trasllats, a una hipotètica amnistia, etc. Això són fets concrets que poden aglutinar i reforçar el col·lectiu ja que, en definitiva, estem tots al mateix vaixell.

—*¿Vols dir que tots els presos estan interessats en aquest col·lectiu?*

—Crec que la majoria sí.

—*¿Per què n'hi ha que no?*

—Quan s'estableix una distància entre presons, les dificultats de comunicació apareixen. Si hi adjuntes pressions psicològiques, restriccions de visites, etc., els

nivells de comunicació baixen encara més. Això pot provocar diferències, que tampoc no són perjudicials, però que esdevenen fissures si hi intervenen altres elements de pressió política. Les condicions de carrer no s'hi valen aquí dins.

—*Marcel·lí Canet i Jordi Petit s'han mostrat recentment partidaris d'un canvi d'estratègia en la direcció d'ERC...*

—Sí. Jo entenc que, més que un plantejament polític seriós, es tracta d'un problema personal. D'una banda, llancen un missatge antidogmàtic, progressista, etc., i de l'altra usen qualificatius com "colla de provocadors", "els nostres botxins". No podem situar-nos al marge del debat polític ni jugar amb el victimisme com a excusa perquè això respon a una voluntat de marginalitzar cert tipus d'independentisme que jo no comparteixo.

—*També Marcel·lí Canet diu que als presos us tracten d'herois però que us tenen abandonats. ¿Es cert?*

—El que no es pot negar és que actualment l'estructura dels Comitès de Solidaritat està bastant destarotada i que el suport per part de les organitzacions independentistes és insuficient. I això ho dic sense retret. La solidaritat flaqueja perquè aquestes organitzacions s'han tancat en la seva parròquia.

—*¿Per què s'han tancat?*

—Perquè no volen reconèixer la crisi i es van apartant del seu entorn. No és un problema d'intencionalitat, sinó de crisi que no volen veure. Parlant del meu cas concret, no és per raons d'ordre personal sinó polític, ja que com que no volen reconèixer la crisi, no ens entenem, i aleshores molesto, per dir-ho així.

—*¿Quan parles de crisi, de qui parles? Perquè ERC no està en crisi...*

—Aquí hi ha dues dinàmiques distintes: la del que enderroca i la del que és enderrocat. Allò que s'havia considerat com l'eix estratègic està trencat, no hi ha una direcció consolidada i els models organitzatius estan exhaurits. A banda d'això, el projecte d'ERC és un projecte bastant

"El projecte d'ERC és un projecte bastant buit, sense consistència i fonamentat en la utilització de la paraula independència, sense cap programa més concret al darrere".

JOAN MORALES

buit, sense consistència i fonamentat en la utilització de la paraula independència, sense cap programa més concret al darrere. Però és que, a més, Catalunya Lliure i l'MDT fan el discurs de l'increïble; ¿com poden presentar-se a les autonòmiques? ¿Com poden actuar com si no passés res? No és seriós.

—*Si la crisi d'aquest independentisme és tan forta, ¿què us manté aquí?*

—Hi ha dues coses que cal tenir en compte: una és la relativa bona salut de la base social de l'independentisme, i dues, les possibilitats del projecte independentista. Si jo pensés que no hi ha futur per al projecte independentista, les sortides dels presos, d'un tipus o d'un altre, no tindrien cap importància. D'una sortida amb forma de rendició, difícilment ens en recuperarem; ara bé, si la sortida té uns continguts polítics clars, parlem-ne.

—*¿Què penses de la dissolució de Terra Lliure?*

—És l'acta de defunció sense mort.

—*Però el fet que no actuï, ¿no certifica la seva defunció?*

—No necessàriament.

—*Doncs, si no ha mort, ¿com es troba Terra Lliure organitzativament?*

—No té entitat, però em preocupa ben poc, perquè el problema és global d'un tipus d'independentisme, i és aquesta crisi general la que cal abordar. La importància actual de Terra Lliure no és organitzativa, sinó que és el patrimoni històric i polític que representa.

—*¿I pel que fa a Pere Bascompte?*

—S'ha apropiat d'un patrimoni que no li correspon.

—*¿Però no era el dirigent?*

—Un dirigent ha de dirigir i una persona que s'havia desvinculat feia temps de l'organització veig difícil que ho pugui fer. La direcció no és una essència.

—*La via democràtica cap a la independència, ¿és factible?*

—És que no n'hi ha cap altra. Es divideix l'independentisme amb la dicotomia "els demòcrates i els violents". Però Arzallus ha manifestat que aquells que defensen el paper de l'exèrcit de garant de la unitat constitucional són iguals que els etarres. Per mi, això és el que importa. Si per via democràtica s'entén l'acceptació del sistema de dominació, no m'interessa. Però si per democràcia s'entén la llibertat dels pobles a exercir la seva sobirania, llavors sí. La dicotomia democràtics-violents és molt maniquea.

—*¿Així doncs, continues creient en la validesa de la lluita armada?*

—Que reformin l'article 8 de la Constitució... Es pot criminalitzar la lluita armada si també es fa amb l'exèrcit espanyol, la Guàrdia Civil o els Mossos.

—*Una aposta de futur...*

I el funcionari interromp la conversa: "Sastre, haga el favor de salir".

Joan Morales